

ANTALYA'DA KENTLEŞME

Antalya'nın kentleşmesini Cumhuriyet dönemi ile birlikte ele aldığımızda önemli bir büyüme ve gelişme görülmektedir. Antalya'nın nüfusu 1927'de 17635 iken 1998'de beşyüzünü aşmıştır. İklimi, doğal güzellikleri, Turizm yatırımları son yıllarda kente göçleri artırmıştır. Ahatlı'da, Masa Dağı'nda, Yamansaz (Lara)'da, Konyaaltı'nda, Hurma'da yeni yerleşim yerleri oluşturulmuş, buralarda hızlı bir yapılaşmaya gidilmiştir. Kenti doğudan batıya doğru ikiye bölen 45 m. genişliğindeki 100. yıl bulvarı, Lara ve Doğu Garajı semtlerinde açılan yeni bulvarlar kent trafiğini büyük ölçüde rahatlatmıştır. Antalya Büyükşehir Belediyesi, Muratpaşa, Konyaaltı ve Kepez Belediyelerinden oluşmaktadır.

Antalya, doğal güzellikleri ve tarihi geçmişi itibarıyla geçimini ağırlıklı tarımdan ve diğer hizmet sektörlerinden sağlamaktadır. 1990'da 12 yaşından büyük ve işi olan nüfusun %57'si tarımdan geçimini sağlarken, sanayi kesiminden geçinenlerinin oranı %6.3, hizmet sektöründe istihdam edilenlerin oranı ise %36.7 idi.

Antalya eğitim kurumları açısından Türkiye'nin önde gelen illerinden biridir. 1387 okulun, %75'inde temel eğitim verilmektedir. İlköğretimde okullaşma oranı Türkiye genelinde %67 iken, Akdeniz Bölgesi'nde %88, Antalya ise %89'dur. Lise düzeyinde de, okullaşma oranı Antalya'da daha yüksektir. 1982 yılında kurulan Akdeniz Üniversitesinin gelişimiyle birlikte, üniversiteli genç oranı da hızla artmaktadır.

2000 yılında Antalya'daki hastane sayısı 25'i, toplam yatak sayısı da 2988'i bulmuştur. Antalya'nın iklimi ve coğrafi yapısı yeni çağdaş sağlık yatırımları için elverişli koşullar yaratmak ve "sağlık turizmi" diye

Kaynakça: Antalya Ticaret ve Sanayi Odası (Antalya Turkey Adli Yayını)

nitelendirilebilen yeni bir sektörün gelişmesinde olanak sağlamaktadır.

Antalya kültürünün en temel kuruluşları kütüphaneleridir. Toplam 27 adet kütüphane içinde en önemli üç tanesi Kültür Bakanlığı'na, Akdeniz Üniversitesi'ne ve Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı olanlardır. İlerdeki kütüphanelerin yanında kültürel gelişmeye önemli bir katkıyı da, Vehbi Koç Vakfı - Suna-İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü yapmaktadır. Enstitü, Suna-İnan Kıraç çifti tarafından, 1996 yılında, tarihi iki binanın restore ettirilmesiyle Antalya'ya kazandırılmıştır. Sergi salonu olarak da kullanılan binalardan biri, 17 yüzyılda yapıp, 1863 yılında onarılan bir Ortodoks (Aya Yorgi) Kilisesi'dir. Kütüphane ve Enstitü olarak kullanılan ikinci bina ise, 19. yüzyıl sonları ve 20. yüzyıl başlarında "Türk Evi" olarak inşa edilmiştir. Araştırmacılara 3000'den fazla eserle, Antalya ve çevresi ile ilgili konularda, tarihi ve arkeolojik bilgiler sunmaktadır.

Denizi, tarihi ve güneşinin yanı sıra kültürel faaliyetleriyle de dikkatleri çeken ve bu yolda hızla gelişen Antalya, söz konusu faaliyetleri gerekli modern altyapılı kongre merkezleriyle gerçekleştirmektedir. Bunlardan, Antalya'nın fuar ve kongre turizminin gelişimine önemli bir kaldıraç işlevi gören Antalya Cam Piramit Fuar ve Kongre Merkezi, 1 Ekim 1997 tarihinde açılmıştır. Açılışı 1996 yılında yapılan Antalya Kültür Merkezi ise, yaklaşık 9 bin metrekarelik bir alana kuruludur.

Antalya'nın kültürel etkinlikleri içinde, festivallerin özel bir yeri vardır. Antalyalılar her yıl antik bir tiyatro olan Aspendos'ta müziğin, dansın ve tarihin gizemini paylaşmaktadırlar. 2001 yılının Haziran ayında sekizincisi düzenlenen "Aspendos Opera ve bale Festivali", uluslararası bir nitelik taşımakta ve sanat severlere

yabancı etkinlikleri izleme fırsatını da yaratmaktadır. Her yıl sinemaya tutkun olanlar için bir film festivali düzenlenmektedir. Altın Portakal Film Festivali Türkiye'nin 37 yıldır aralıksız süregelen tek Film Festivalidir.

Antalya ekonomik, demografik ve sosyal özellikleri itibarıyla Türkiye'nin en gelişmiş illerindedir. Ve gelişme eğilimi hızlanarak sürmektedir. Devlet Planlama Teşkilatı (DPT)'nin "İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (1998)", Antalya'nın ekonomik ve sosyal yapısı ve nispi gelişmişlik düzeyi açısından Türkiye'nin 7. ili olduğunu belirlemiştir.

Turizm, Antalya ekonomisinin omurgası olduğu gibi, Antalya'da Türkiye turizm sektörünün merkezi durumundadır. Yıl boyunca ziyaretçilerin akınına uğrayan Antalya'da tesisler, 12 ay boyunca hizmet vermektedir. Turizm hızla çeşitlenmekte, av turizmi, doğa turizmi, sağlık turizmi, kongre turizmi gibi çeşitli alt dallarda dönük uzmanlaşmalar artmaktadır. 2000 yılı sonunda Antalya'nın Turizm Bakanlığı belgeli yatak kapasitesi 220 bine, Belediye belgeli yatak kapasitesi ise 60 bine çıkmıştır.

Antalya Büyükşehir Belediyesince hazırlanan ve İller Bankası tarafından da desteklenen, Antalya atıksu projesinin 2002 yılında tamamlanması planlanmıştır. Şimdiye kadar kanalizasyon şebekesi büyük bir bölümü, atıksu arıtım tesisi, derin deniz deşarjı ve Aralık 2001 tarihinde de biyolojik arıtma tesisi tamamlanmıştır. Dünyada Antalya büyüklüğünde ve turizm açısından bu denli büyük bir potansiyele sahip olduğu halde kanalizasyon sistemi olmayan başka bir şehir yoktur. Mevcut durumda atıksu doğrudan travertenlere boşaltılmakta ve yeraltında yaratılan kirlilik riskinin boyutları her geçen gün artmakta, özellikle de yeraltısu kaynakları ve deniz suyu kalitesi, olumsuz

yönden tehdit edilmektedir.

Gerek istihdam gerek üretilen gelir bakımından önemli giderek artan inşaat sektörü, Antalya ekonomisinde kilit rol oynamaktadır. 2000 yılında, yapı ruhsatına göre inşa edilecek olan yeni veya ilave yapılar için ayrılan yüzölçümü 1.500.000. m2 olup bunun %9.4'ünü evler, %55'ini apartmanlar, %30'unu ticari yapılar ve %5.6'sını da diğer yapılar oluşturmaktadır.

Antalya-Burdur karayolunun 26. kilometresinde ve devlet karayolunun ikiye böldüğü 384 hektarlık arazi üzerinde kurulan Antalya Organize Sanayi Bölgesinde her türlü alt yapısı hazırlanmış sanayi parselleri gerçek ihtiyaç sahibi sanayicilere tahsis edilmektedir. 1987 yılında hizmete giren Antalya Serbest Bölgesi, bu tarihten sonra, bölge ekonomisinde giderek önemli bir rol oynamaya başlamıştır. Bölgenin ticaret hacmi de giderek yükselmektedir. Antalya Serbest Bölgesi istihdam, üretim tesisleri sayısı ve oluşturulan katma değer gibi çeşitli değerlendirme kriterleri açısından, bugünkü konumu itibarıyla, ülkemizde faaliyette bulunan 19 serbest bölge içerisinde İstanbul, Ege ve Mersin serbest Bölgelerinden sonra dördüncü sırada yer almaktadır.

Perge

İMO ve Mimarlar Odası Antalya Şube Mekanları Yanyana